

Csordás Lajos

In ferro

Rabóczky Judit Rita kiállítása

Godot Institute of Contemporary Art, 2021. V. 6. – VII. 18.

Vasének. Ezzel a címmel mutatja be Rabóczky Judit az elmúlt tíz évben született szobrait Óbudán, a volt Goldberger textilgyár egykori épületében, a Godot Kortárs Művészeti Intézetben. Rabóczky sokat dolgozó és gyors megújulásokat mutató alkotó. Képes szinte évről évre új témákkal, új formákkal, új anyagokkal előállni. Kiállítás megnyitói tömegeket vonzanak. Legerősebben talán az hat, amit a vassal tud. Mert azzal mindent tud, mindent mer. Nagyon is találó és szép a mostani vizsziatékintő kiállítás címe a maga kétértelműségében. Rabóczky vasaiiban tényleg líra, költőiség van, másfelől perze minden alkotásában ott az Én is. De az eddigi életmű kilóg azért a cím alól. Mert nem csak a vasak fontosak.

A Cserhalmi Luca kurátorságával rendezett kiállításson kiemelt helyre, a teremnek a bejáráttal szembeni túlsó végébe került a 2010-es, drótból formált *Királynő*. A drótvadonban árnyékszerűen rajzolódik ki a vasszalakból sűrűsödő figura – terpeszben, karba tett kézzel, mint valami mitikus ő. Ebben a műben formálódott meg először a már-már emblemikus Rabóczky-alak. Hogy aztán hét évvel később ismét visszatérjen, de már csillogó tükröcserepekkel borított *Királynő*ként, majd földszerű anyagból *Judith*ként. Rokona, leszármazottja az *Én*, 2021 című, egészen új szobor is, amely a művész pontos alakmása zsebre dugott kézzel, a szobrász saját cuccaiba öltöztetve, dacos vasarccal.

A *Tükrökirálynő* 2018-ban *A világ eredete*-sorozat főalakja volt a FUGA-ban rendezett kiállításon. Fényszilánkjait szórta társaira, a körülötte lévő, földi vágyaktól gyötört, földtestű nőszobrokra. Most új koncepciót követve, tőlük különválva az egyik oldalsó teremben, a Tükrök termében uralkodik. Ebben a félhomályos térben csupa olyan mű látható, amelyekhez Rabóczky felhasználta a korábban általa nem alkalmazott csillogó anyagot. Új figurái fényt okádnak, fényt beszélnek, fényt énekelnek. Belsőjük fényként nyilvánul meg. Az egyik legszebb darab a kiállítás címére is reflektáló *Kórus*. Egymáson, kupacban öt, sárszerű anyagból gyúrt fej. Nyitott és belül tükrömozaikkal kibélelt szájüregeikből sugárzó lámpafény árad. Látni a dalt, amit énekelnek. A legbrutálisabb tükröszobor a 2019 című, hatalmas, földtestű gölemnő, amely tükrömozaik-zuhatót öklend elénk. Ennek ellenpárja pedig a *Totem*, amelyben viszont semmi földi nincs. Semmi test, csak fej, de az csupa strasz és gyöngy és ékszer.

Rabóczky Juditnál a tükrök, a tiszta fémfelület, a fény, a csillogás a szellemi szubsztancia hordozója. A földi anyagon túli. Ahogy az egyes alakjain ránk meredő Nofretiti-szemek is. Vagy még egyértelműbben, *A világ eredete* sorozat akrobatanőinek világtató vaginái.

Az utóbbi sorozatának egyik tagja, a „falra mászó” ennek a kiállításnak az egyik meglepetése. Emlékszem, amikor a FUGA-ban láttam, még nem volt alatta tükörlap a falon. Most van, és ezáltal kulcsmű lett. Ez az agyagtestű lény, ahogy kapaszkodik a függőleges, fényesen tükröződő felületen, mellyel önmagát is keresve szeretne egyé válni, szinte ars poetica. Még a kiállítás leglealacsonyítottabb

RABÓCZKY Judit Rita:
A világ eredete
Fotó: Berényi Zsuzsa
A művész jóvoltából
↓

↑
RABÓCZKY Judit Rita:
Tükörrálynő, 2017 -
Tükörkapu, 2019
 Fotó: Berényi Zsuzsa
 A művész jóvoltából

emberfigurája, Rabóczky egyik legsötétebb éndéme, egy csúszómászó lény is e felé a csillogás felé áhítozik a földről feketére égetett, agyonsebzett testével.

Rabóczky Judit utóbbi éveit feminin témák determinálták. A *világ eredete* című sorozat 2018 januárjában az év egyik legfontosabb szobrászati eseménye, az utóbbi tíz évből is kiemelkedő siker volt. Az éppen akkor fölhabzó metoobotrány napjaiban szinte robbant, bár egyáltalán nem annak hatására készült. Kitérülő nőalakjai most a *Godot*-ban együtt láthatók az előzménynek tekinthető, színes kábelhulladékból kötözött *Bolondok*-sorozattal, ők is itt vannak az egyik oldalsó teremben. Rabóczky levelebb alkotásai közé tartoznak, ma is frissek. Köztük

RABÓCZKY Judit Rita:
A vágy titokzatos tárgya
 Fotó: Berényi Zsuzsa
 A művész jóvoltából
 ↓

az *Önszülő* című, mélyen előrehajló, lábai közt hátrafelé kinéző alak, művészetének másik kulcsfigurája, amely később visszatért *A világ eredete*-sorozatban.

Lehengerlően erős feminin tartalmukkal hatottak 2020 elején a Fészekben *A vágy titokzatos tárgya* címen, Verébics Ágnes munkáival együtt bemutatott vasfűzők és vasbugyik is. Most viszontlátjuk itt is a csodát, ahogy a durva hegesztések női csipkékké válnak. Páncélok ezek a nőiség armáriumából. A hódítás eszközei volnának, de egyben erényövek, kalodák is. Hasonló a jelentésük azoknak a rozsdás menyasszonyi ruháknak, a *Vasmenyasszonyoknak* is, amelyek tavaly szintén ott voltak a Fészekben, s most itt közös térben láthatók a vasbugyikkal.

A legújabb tárgyegyüttes, a *Mitológiai kombájn* a karantén alatt született. A művész édesapja lakatosműhelyében talált vashulladékokból formált mitológiai ihletésű maszkokat. Kalapács, patkánykelepce, bicikliülés, rotációs kapa vasa vált kutyafejű *Cerberussá*, *Bikafejűvé*, *Egy-szarvúvá*. Beléjük lehetne éppen gondolni a BDSM-kultúra hatását, a dominamaszkok, szájkosarak esztétikáját – tovább szöve a feminin szálát –, de azt hiszem, itt mégsem ez, hanem a felszabadult játék volt a fontos. Rabóczky játszott. Önfeláldozó és viccelődve, a gyerekkorából pakolta össze újra háztáji szörnyeit. Hiszen bármit tud a vassal. Bármit vesz a kezébe, tovább épül belőle a Rabóczky-féle mitikus világ – hogy ne mondjam: *inferno*, de legalábbis *in ferro*.